

Sesilija Ahern

Da samo možeš da me vidiš

Prevela
Milica Cvetković

■ Laguna ■

Naslov originala

Cecelia Ahern

IF YOU COULD SEE ME NOW

Copyright © Cecelia Ahern 2005

Translation Copyright © 2012 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Džordžini, koja veruje...

Na svemu sam beskrajno zahvalna porodici, Mimi, tati, Džordžini i Nikiju – i kad bih se potrudila, ne bih uspela da ograničim ovaj spisak. Dejvidu, koji kuva najbolju kafu u okolini – hvala ti što si me na svakih nekoliko sati proveravao i što si tako zdušno verovao u ovu knjigu. Neizmerno zahvaljujem uvek podsticajnom, znate već kakvom agentu Marijani na pecivu, čaju i savetima i hvala Pet i Viki iz znate već koje agencije što su se pobrinule za znate već šta.

Hvala Lin i Maksin i svima u HarperKolinsu zbog vere u mene i za sav trud.

Mojim čitaocima, starim i novim, nadam se da je i vama ova knjiga dobra kao meni – rad na njoj mi je bio prava radost.

Najiskrenije zahvaljujem Ajvanu što mi je do sitnih sati pratio društvo u kancelariji. Misliš li da će poverovati u našu priču?

Prvo poglavlje

Luk i ja smo postali najbolji drugovi u petak jednog junskog jutra. Preciznije, bilo je devet i petnaest, a to znam zato što sam slučajno pogledao na sat. Ne znam zašto sam to uradio budući da nigde nisam morao da budem u određeno vreme. No pošto verujem kako za sve postoji razlog, možda sam u tom trenutku pogledao na sat baš da bih vama mogao da izložim priču kako treba. Zar u pripovedanju nisu pojedinosti najznačajnije?

Raduje me što sam tog jutra upoznao Luka jer sam bio malko neraspoložen pošto sam morao da napustim starog najboljeg druga Barija. Više nije bio u stanju da me vidi. To, međutim, nije strašno jer je sad srećniji, a pretpostavljam da je upravo to bitno. Napuštanje najboljih drugova sastavni je deo mog posla. Ne baš najlepši deo, ali kako se trudim da sve posmatram s vedrije strane, ja na to gledam ovako: kad ne bih morao da se rastanem od najboljih drugova, ne bih mogao ni da nađem nove. A sklapanje poznanstava mi je dakako omiljeni deo posla. Zato su mi ga verovatno i ponudili.

Uskoro ćemo doći do toga šta mi je posao, samo prvo hoću da vam ispričam o onom jutru kad sam upoznao svog najboljeg druga Luka.

Zatvorio sam za sobom kapiju Barijevog prednjeg vrta i pošao, a baš nikakvog razloga nije bilo da skrenem u prvu levo, pa desno, opet levo, neko vreme hodam pravo, pa još jednom skrenem desno i nađem se među porodičnim kućama u Ulici fuksijâ. Mora da je ime dobila po fuksijama koje rastu na sve strane. Ovde su samonikle. Izvinite, kad kažem „ovde“, mislim na varoš *Baile na gCroíthe* u okrugu Keri. To je u Irskoj.

Baile na gCroíthe je nekako postalo poznato na engleskom kao Srcograd, ali tačan prevod s irskog glasi Grad Srdaca. Što mislim da je lepše.

Bilo mi je drago što sam se vratio ovamo. Ovde sam u samom početku obavio nekoliko poslova, a onda me nije bilo godinama. Posao me vodi po čitavoj zemlji, ponekad čak i u inostranstvo, kad me drugari povedu na odmor, što upravo pokazuje kako vam je, gde god da ste, najbolji drug uvek potreban.

U Ulici fuksijâ bilo je dvanaest kuća, po šest s obe strane, i sve su bile različite. U toj slepoj uličici bilo je baš živahno jer se mnogo njih muvalo napolju. Setite se da je bio petak ujutro, pa još u junu, te je bilo sunčano i svetlo i svi su bili raspoloženi. Ovaj, ne baš svi.

Na kolovozu se igralo mnogo dece, vozilo bicikle, jurilo se, uživalo u školicama, obaranju konzervi i u mnogim drugim igrama. Od njih su dopirali oduševljena cika i smeh. Pretpostavljam da su se i oni radovali što su na raspustu. Iako mi se činilo da su zaista dobra deca, nijedno me nije privuklo k sebi. Znaite, ne mogu tek tako da sklapam prijateljstva. Nije to deo mog posla.

Neki čovek je kosio travu u prednjem dvorištu, a jedna žena s velikim blatnjavim rukavicama radila je u cvetnoj leji. Svuda se širio divni miris tek pokošene trave, a zvuci ženinog seckanja, kresanja, podrezivanja i orezivanja ličili su na muziku. U drugom dvorištu čovek je zviždukao neku meni nepoznatu melodiju, uperio baštensko crevo u auto i posmatrao kako pena klizi s bokova a za njom ostaje svež, blistav trag. S vremena na vreme bi skrenuo crevo i poprskao dve devojčice odevene u žuto-crne prugaste kupaće kostime u kojima su izgledale kao dva velika bumbara. Uživao sam u njihovom neprekidnom kikotanju.

Na prilazu sledećoj kući dečak i devojčica su igrali školice. Kratko sam ih posmatrao, ali ni jedno ni drugo nisu reagovali na moje zanimanje, te sam krenuo dalje. Prošao sam pored razigrane dece u svakom dvorištu, ali niko od njih me nije video niti pozvao da se igram s njima. Neki su jurili naokolo na biciklima i skejtboardima, a drugi daljinskim upravljačem pokretali automobilčiće, svi potpuno nesvesni mog prisustva. Već sam pomislio da je dolazak u Ulicu fuksijâ prilična greška, što me je dosta zbunilo jer obično veoma dobro biram mesta, a i tu je bilo mnogo dece. Seo sam na zidić dvorišta poslednje kuće da dokučim gde sam to pogrešno skrenuo.

Posle nekoliko minuta zaključio sam da sam ipak u dobrom kraju. Izuzetno retko pogrešno skrenem. Zavrteo sam se na zadnjici i okrenuo ka kući iza zidića. U tom dvorištu nije bilo nikakvih dešavanja pa sam sedeo i proučavao kuću. Bila je na dva nivoa i imala garažu s parkiranim skupim kolima, što su se blistala na suncu. Na zidiću ispod mene stajala je ploča s natpisom „Vila Fuksija“, a uza zid kuće uspuzala se, skroz do krova, fuksija u cvetu, priljubljena uz mrku opeku nad ulaznim vratima. Lepo je izgledala. Delovi kuće su bili od mrke opeke, a neki obojeni u boju meda.

Pojedini prozori su bili četvrtasti, a drugi okrugli. To je zaista neobično. Ulazna vrata su bila fuksin boje, s dva gornja okna od mutnog stakla, velikim mesinganim zvekirom i pod njim prorezom za poštu, zbog čega su izgledala kao lice s očima, nosom i ustima koja mi se smeše. Za svaki slučaj sam im mahnuo i uzvratio osmehom. U današnje vreme treba uvek biti ljubazan.

Upravo dok sam proučavao lice prednjih vrata, ona su se otvorila i dosta glasno i ljutito zalupila čim je jedan dečak istrčao. U desnoj ruci je držao veliki crveni vatrogasni kamion, a u levoj policijski auto. Obožavam crvene vatrogasne kamione, oni su mi omiljeni. Dečak je skočio sa stepenika trema i zaletio se u travu, gde je pao na kolena. Po crnoj trenerci ostali su mu zeleni tragovi, što me je zasmejalo. Tragovi trave su tako zabavni jer uopšte ne mogu da se skinu. Moj stari drug Bari i ja smo se stalno klizali. No ovaj dečak je sad zabrundao, udarajući vatrogasnim kamionom u policijski auto. Bari i ja smo isto to radili. Zabavno je kad radiš nešto što se obično u životu ne događa.

Dečak je grunuo policijskim autom u crveni vatrogasni kamion, zbog čega je spao glavni vatrogasac, koji se držao za lestvice na boku kamiona. Glasno sam se nasmejao pa je dečak podigao pogled.

Zapravo, pogledao me je. Gledao me je pravo u oči.

„Ćao“, rekao sam, nervozno se nakašljavši i prebacivši se s noge na nogu. Na njima sam imao omiljene plave *Konversove* patike s još vidljivim zelenim tragovima trave na belim gumenim vrhovima od klizanja s Barijem. Protrljao sam gumenim vrhom ciglani dvorišni zid ne bih li ih skinuo, a usput sam smišljao šta dalje da kažem. Ma koliko da mi je sklapanje prijateljstava omiljeno, još se zbog toga unervozim. Uvek postoji ona zastrašujuća mogućnost da se nekome neću

dopasti, a od toga mi se grči utroba. Dosad sam imao sreće, ali blesavo bi bilo s moje strane da očekujem da mi se isto događa svaki put.

„Ćao“, odgovorio mi je dečak nameštajući ponovo vatrogasca na lestvice.

„Kako se zoveš?“, pitao sam, udarajući nogom zid pred sobom i grebuckajući gumeni vrh. Mrlje od trave se nisu skidale. Dečak me je neko vreme proučavao, odmeravao od glave do pete, kao da se dvoumi da li da mi kaže ime. Ovaj deo posla mi se potpuno gadi. Teško je kad želiš da se sprijateljiš s nekim ko to ne želi. Ponekad mi se to događa, ali se na kraju svi urazume jer, znali oni to ili ne, upravo sami žele da budem s njima.

Ovaj dečak je imao skoro belu kosu i krupne plave oči.

Njegovo lice mi je odnekud bilo poznato, ali nisam mogao da se setim odakle.

Konačno je progovorio: „Zovem se Luk. A ti?“

Zario sam šake duboko u džepove i usredsredio se na šutiranje zida desnom nogom. Uspeo sam da izmrvim opeku pa su trunčice padale na zemlju. Ne gledajući u njega rekao sam: „Ajvan.“

„Ćao, Ajvane“, kazao je smešeći se. Nije imao prednje zube.

„Ćao, Luk“, uzvratio sam mu i nasmejao se.

Ja sam imao sve zube.

„Dopada mi se tvoj vatrogasni kamion. Moj naj... moj stari najbolji drug Bari imao je isti takav pa smo se stalno igrali njim. Doduše glupo je što se tako zove jer ne može da se vozi kroz vatru nego se topi“, objasnio sam i dalje s rukama u džepovima, zbog čega su mi ramena stajala dignuta do ušiju. Stoga mi je sve bilo donekle utišano pa sam izvadio ruke iz džepova da bih čuo šta Luk govori.

Luk je napravio kolut na travi i zasmejao se. „Gurali ste vatrogasni kamion kroz *vatru*?“, zacičao je.

„Pa, zove se *vatrogasni* kamion,* zar ne?“, odgovorio sam braneći se.

Luk je legao na leđa, digao noge uvis i povikao: „Ne, tupa-ne! Vatrogasni kamioni služe za *gašenje* vatre!“

Razmislio sam kratko o tome. „Hmm. Luk, reći ću ti šta gasi vatru na vatrogasnom kamionu“, kazao sam ozbiljno. „Voda je gasi.“

Luk se lupnuo po glavi i viknuo: „Uh!“, pa uzrikavio očima i pao na travu.

Zasmejao sam se. Luk je tako smešan.

„Hoćeš da dođeš da se igramo?“ Upitno je izvio obrve.

Iscerio sam se. „Naravno, Luk. Igranje mi je omiljena zabava!“ Zatim sam preskočio dvorišni zidić i pridružio mu se na travi.

„Koliko imaš godina?“ Posmatrao me je sumnjičavo.

„Izgledaš kao da si vršnjak moje tetke“, mrštio se, „a moja tetka ne voli da se igra vatrogasnim kamionom.“

Slegnuo sam ramenima. „Onda je tvoja tetka dosadna stara adasod!“

„*Adasod!*“, razdragano je povikao Luk. „Šta je adasod?“

„Neko ko je *dosadan*“, rekao sam nabravši nos kao da je to neka bolest. Volim da izgovaram reči unazad, kao da izmišljam sopstveni jezik.

„Dosadna“, ponovio je Luk za mnom pa i sam nabrao nos: „Uuu.“

„A koliko ti imaš godina?“, pitao sam Luka, udarajući policijskim autom u vatrogasni kamion. Vatrogasac je opet

* Engl.: *fire engine*, doslovno *vatrena mašina*. (Prim. prev.)

pao s lestvica. „Izgledaš kao *moja* tetka“, napao sam ga, a Luk se bacio na travu. Prasnuo je u smeh.

„Ajvane, ja imam samo šest godina! I nisam *devojčica*!“

„O.“ Nemam zaista tetku, ali to sam rekao samo da ga zasmejem. „Šest godina nikako nije *samo*.“

Taman kad sam hteo da ga upitam koji mu je omiljeni crtač, ulazna vrata su se otvorila i začuo sam dreku. Luk je prebledео pa sam usmerio pogled kuda i on.

„SIRŠE, VRATI MI KLJUČEVE!“, zavapio je neki glas. Iz kuće je istrčala žena sluđenog izgleda, zajapurenih obraza, mahnitog pogleda, dugih neopranih riđih pramenova zamršenih oko lica. Od novog krika, koji je dopirao iza nje, iz kuće, spotakla se na platformama preko stepenika trema. Naglas je opsovala i pridržala se o zid kuće. Podigavši pogled upiljila se u mesto na kraju dvorišta, gde smo Luk i ja sedeli na travi. Usta je razvukla u osmeh i otkrila krive žute zube.

Uzmakao sam malo puzeći. Primetio sam da je i Luk učinio isto. Ona je pokazala Luku dignute palčeve, pa graknula: „Videćemo se, mališa.“ Pustila je zid, malko se zanela, pa žustro prišla automobilu parkiranom na prilazu.

„SIRŠE!“ Ponovo se začula vika iz kuće. „UĐEŠ LI U TAJ AUTO, POZVAĆU GARDAI!“*

Ridokosa je prezrivo frknula, pritisla privezak za ključeve, a na automobilu su se upalila svetla i začuo se pisak. Otvorila je vrata, ušla, pa zviznula glavom, opet naglas opsovala i zalupila vrata. Čak s drugog kraja dvorišta čuo sam da zaključava vrata. Nekoliko dece na ulici prestalo je da se igra pa se zagledalo u prizor koji se pred njima odvijao.

Konačno je vlasnica tajanstvenog glasa istrčala s telefonom u ruci. Izgledala je sasvim drugačije od prve žene. Kosa

* Ir.: policija. (Prim. prev.)

joj je bila uredno i čvrsto vezana na potiljku. Bila je odevena u elegantan siv komplet s pantalonama, koji se nije slagao s onim kreštavim, neobuzdanim glasom kojim se trenutno služila. I ona je bila zajapurena i bez daha. Grudi su joj se brzo dizale i spuštale dok se trudila da najbrže što može u visokim potpeticama dotrči do automobila. Skakala je pored njega prvo pokušavajući da otvori vrata, pa kad je videla da su zaključana, pripretila je da će pozvati policiju.

„Sirše, pozvaću *gardai*“, pretila je mašući telefonom pred vozačkim prozorom.

Sirše se samo cerila iz auta i upalila motor. Ženi s telefonom je podrhtavao glas dok ju je molila da izađe. Skačući s noge na nogu izgledala je kao da pod kožom ima nekog drugog ko tamo ključa u pokušaju da izađe, nalik na Neve-rovatnog Halka.

Sirše je ubrzala dugačkim kaldrmisanim prilazom. Na pola puta je usporila. Žena s telefonom je opustila ramena i kao da joj je pao kamen sa srca. No umesto da stane, auto je mileo, a vozačev prozor se spustio i kroz njega su se pomolila dva prsta, ponosito dignuta da ih svi vide.

„A, znači vraća se za dva minuta“, rekao sam Luku, a on me je čudno pogledao.*

Žena s telefonom je sa strahom gledala kako auto opet ubrzava i na ulici za dlaku nije udario dete. Iz njene punde je izletelo nekoliko vlasi, kao da će same pojuriti za automobilom.

Luk je spustio glavu i bez reči opet vratio vatrogasca na lestvice. Ona žena je kriknula od očaja, digla ruke uvis, pa se okrenula nalevo krug. Začuo se prasak kad joj se potpetica zaglavila između kamenova na prilazu. Mahnito je zatresla

* U Britaniji je uvreda kad se pokažu dva prsta obrnuto od znaka V za pobedu. (Prim. prev.)

nogom, iz trena u tren sve poraženija, pa je na kraju izvukla cipelu, ali je potpetica ostala zarivena u prerezu.

„JEEEBEM TI!“, krikнула je. Šepajući na jednoj cipeli s potpeticom i drugoj što je sad postala baletanka, stigla je do trema. Vrata fuksin boje su se zalupila, a nju je progutala kuća. Prozori, zvekir i prerez za poštu opet su mi se smešili pa sam i ja njima uputio osmeh.

„Kome se smeškaš?“, pitao me je Luk i namrštio se.

„Vratima“, odgovorio sam smatrajući to očiglednim.

Upiljio se u mene i dalje namršten, jasno izgubljen u mislima o onome što je upravo video i o neuobičajenosti smeškanja na vrata.

Kroz stakla prednjih vrata videla se žena s telefonom kako hoda po predsoblju.

„Ko je to?“, pitao sam okrenuvši se Luku.

On je bio upadljivo potresen.

„To mi je tetka“, gotovo je šapnuo. „Ona me čuva.“

„O“, izgovorio sam. „Ko je ona u autu?“

Luk je polako gurao vatrogasni kamion kroz travu savijajući joj vlati. „O, ona. To je Sirše“, tiho je rekao. „Ona mi je mama.“

„O!“ Nastala je tišina, a meni je bilo jasno da je tužan. „Sir-še“, ponovio sam ime jer mi se dopalo kako zvuči kad ga izgovorim – kao da mi iz usta dune vetar u snažnom naletu ili kao što zvuči drveće kad među sobom razgovara vetrovitih dana. „Siijiiir-šeeeee...“ Prestao sam kad me je Luk čudno pogledao.

Ubrao sam ljutić pa ga stavio Luku pod bradu. Na bleđoj koži mu se pojavio žuti sjaj. „Voliš ljuto“, izjavio sam. „Znači Sirše ti nije devojka?“

Luk se ozario i zakikotao.

Mada ne onako kao ranije.

„Ko je taj tvoj drug Bari kog si pominjao?“, pitao je Luk, udarivši moj auto jače nego pre.

„Zove se Bari Mekdonald.“ Osmehnuo sam se prisativši se igara kojih smo se Bari i ja igrali.

Luku su zablistale oči. „Bari Mekdonald ide sa mnom u razred!“

Tad mi je sinulo. „Znao sam. Luk, tvoje lice mi je bilo odnekud poznato. Svakodnevno sam te viđao dok sam s Barijem išao u školu.“

„Išao si s Barijem u školu?“, iznenadio se.

„Da, u školi je bilo zabavno s Barijem“, zasmejao sam se. Luk je začkiljio. „E pa, ja te tamo nisam video.“

Još jače sam se smejao. „*Naravno* da me *nisi* video, blesane jedan“, kazao sam bespogovorno.

Drugo poglavlje

Elizabet je srce snažno udaralo u grudima dok je, preobuvši se, hodala dugačkim predsobljem po parketu od javorovine. Čvrsto je stisla telefon između uha i ramena, a u glavi joj je sipala mećava misli dok je slušala resku zvonjavu.

Prestala je da hoda taman dovoljno da se zagleda u svoj odraz u ogledalu. Od užasa je razrogačila smeđe oči. Retko je sebi dozvoljavala da izgleda tako pokislo. *Tako van sebe*. Pramenovi kose boje čokolade razleteli su joj se iz čvrste punde pa je izgledala kao da je prste gurnula u utičnicu za struju. Maskara joj se skupila u naborima ispod očiju, karmin joj je izbledeo i ostao je samo ljubičast okvir od olovke za usta, a podloga za šminku se skorela u suvim delovima maslinaste kože. Ništa nije ostalo od njenog, inače besprekornog izgleda. Zbog toga joj je srce brže kucalo a panika se uvećala.

Diši, Elizabet, samo diši, govorila je sebi. Drhtavom rukom je prošla kroz raščupanu kosu pritiskajući odbegle vlasi. Obrisala je maskaru vlažnim prstom, isturila usne, zagladila žaket i nakašljala se. Bio je to kod nje tek trenutni pad

koncentracije, samo to. Neće se više ponoviti. Prebacila je telefon na levo uho i primetila da joj se starinska minduša urezala u vrat od prevelikog pritiska ramena na telefon. Konačno se neko javio, pa je Elizabet okrenula leđa ogledalu da bi stala u stav mirno. Poslovno.

„Halo, stanica policije u Gradu Srdaca.“

Elizabet se trгла kad je prepoznala glas na telefonu. „Ćao, Mari, ovde Elizabet... opet. Širše je otišla automobilom“, zastala je, pa dodala, „ponovo.“

S druge strane se čuo tih uzdah. „Kad, Elizabet?“

Elizabet je sela na donji stepenik i pripremila se za uobičajeno ispitivanje. Sklopila je oči ne bi li ih nakratko odmorila, ali ih je držala zatvorene i zato što je osetila olakšanje jer ništa ne vidi. „Pre pet minuta.“

„Dobro. Je li rekla kuda će?“

„Na Mars“, odgovorila je ozbiljno.

„Molim?“, začudila se Mari.

„Čula si me. Rekla je da ide na Mars“, odsečno je odgovorila Elizabet. „Izgleda da će je tamo bolje razumeti.“

„Na Mars“, ponovila je Mari.

„Da“, potvrdila je Elizabet iznervirano. „Možda bi mogla da je tražiš po auto-putu. Pretpostavljam da ti je, kad kreneš na Mars, tuda najbrže, zar ne? Mada nisam sasvim sigurna na koji će izlaz. Verovatno onaj najseverniji. Moguće da se uputila na severoistok, ka Dublinu, ili ko zna, možda je krenula ka Korku. Valjda oni imaju avion koji će je odvesti s ove planete. Ovako ili onako, proverila bih na auto-p...“

„Opusti se, Elizabet. Znaš da moram da pitam.“

„Znam.“ Elizabet je pokušala da se smiri. Upravo propušta važan sastanak. Važan za nju, važan za njen dekoraterski posao. Luka će čuvati bebisiterka umesto dadilje Idit. Idit je pre nekoliko nedelja otišla na tromesečno putovanje po

svetu, kojim već šest godina preti Elizabet, i ostavila mladu bebisiterku, sasvim neupućenu u Siršine navike. Ona je uspaničeno pozvala Elizabet na posao... ponovo... pa je Elizabet morala sve da ostavi... ponovo... i požuri kući... ponovo. No nije trebalo da je iznenadi što se to dogodilo... ponovo. Svakako ju je, međutim, iznenadilo što Idit, osim što je trenutno na proputovanju kroz Australiju, i dalje svakodnevno obavlja svoj posao. Već šest godina pomaže Elizabet oko Luka – šest godina drame – i posle svih tih godina odanosti, Elizabet takoreći svakog dana očekuje njen telefonski poziv ili pismo sa ostavkom. Posao Lukove dadilje prati mnogo nezgodnih situacija.

Kad smo kod toga, isto važi i za posao Lukovog staratelja.

„Elizabet, još si tu?“

„Jesam.“ Naglo je otvorila oči. Gubi koncentraciju.

„Izvini, šta si rekla?“

„Pitala sam koji auto je uzela.“

Elizabet je prevrnula očima i izbečila se u telefon. „Onaj isti, Mari. Isti prokleti auto kao i prošle nedelje, kao i pre-prošle nedelje i one tamo nedelje“, odbrusila je.

Mari je ostala pribrana. „A to je...“

„Be-em-ve“, uletela je Elizabet. „Isti glupi crni be-em-ve 330 kabriolet. Četiri točka, dvoja vrata, jedan volan, dva bočna ogledala, farovi i...“

„Gospode bože“, prekinula ju je Mari. „U kom je stanju?“

„Vrlo se sija. Samo što sam ga oprala“, odvrtila je bezobrazno Elizabet.

„Odlično, a u kom je stanju Sirše?“

„U uobičajenom.“

„Pod dejstvom alkohola.“

„Upravo tako.“ Elizabet je ustala i otišla hodnikom do kuhinje. Svoje zimske bašte. Potpetice su joj odjekivale

praznom prostorijom s visokom tavanicom dok je hodala po mermernom podu. Sve je bilo na svom mestu. U prostoriji je bilo toplo jer je sunce prodiralo kroz stakla. Elizabet je umornim očima žmirkala na toj svetlosti. Besprekorna kuhinja se caklila, crni granitni pultovi blistali, hromirani aparati odražavali vedar dan kao u ogledalu. Bio je to njen raj od orahovine i nerđajućeg čelika. Uputila se pravo ka aparatu za espresso, svom spasiocu. Iscrpljenom telu joj je trebala injekcija života. Iz kuhinjskog elementa je izvadila šoljicu boje bele kafe. Pre nego što je zatvorila element, okrenula je drugu šoljicu tako da joj drška stoji udesno, kao i ostalima. Otvorila je dugačku fioku za escajg, primetila nož u pregradi za viljuške, vratila ga na predviđeno mesto, uzela kašiku i zatvorila fioku.

Krajičkom oka je spazila da je peškir za ruke neuredno prebačen preko ručke na štednjaku. Ubacila je izgužvani peškir u vešernicu, izvadila nov s uredne gomile u ormariću, presavila ga tačno po polovini i postavila preko ručke. Sve ima svoje mesto.

„Ne, u poslednjih nedelju dana nisam menjala tablice tako da su ostale iste“, s dosadom je odgovorila na novo besmisleno pitanje koje je postavila Mari. Spustila je šoljicu s vrelinom espressom na mermerni podmetač da zaštiti stakleni kuhinjski sto. Zagladila je pantalone, skinula gužvicu sa žaketa, sela i zagledala se u izduženu baštu i iza nje u talasasta zelena brda, koja kao da su se pružala u beskraj. Četrdeset nijansi zelene, zlatne i mrke.

Udahnula je bogati miris espresa, koji se pušio, i odmah se osetila preporođeno. Zamislila je sestru kako jurca onim brdima, spuštenog krova, ruku dignutih uvis, sklopljenih očiju, plameno-riđe kose puštene niz vetar, s uverenjem da je slobodna. Širše na irskom znači sloboda. To ime je odabrala

njihova majka u poslednjem, beznadežnom pokušaju da joj dužnosti majčinstva, koje je toliko prezirala, ne izgledaju sasvim kao kazna. Želja joj je bila da je druga kćerka oslobodi okova braka, majčinstva, odgovornosti... stvarnosti.

Majka je upoznala oca kad joj je bilo šesnaest. Bila je na proputovanju kroz grad s grupom pesnika, muzičara i sanjara, pa se u mesnom pabu zapričala s farmerom Brendanom Iganom. On je bio dvanaest godina stariji, a privukli su ga njeno tajanstveno divlje ponašanje i bezbrižna priroda. Devojci je to laskalo. I tako su se venčali. Kad je napunila osamnaest, rodila je prvo dete, Elizabet. Ispostavilo se kako majka ne može da se ukroti i sve joj je bilo teže što je sputana u pospanom gradiću smeštenom među brdima kroz koja je nameravala samo da prođe. Rasplakana beba i besane noći sve su je više odbijale od tog mesta. Snovi o vlastitoj slobodi pomešali su se sa stvarnošću pa se gubila na po nekoliko dana. Odlazila je da istražuje, otkriva nova mesta i druge ljude.

U dvanaestoj godini Elizabet je sama vodila računa o sebi i svom tihom, zabrinutom ocu i nije ispitivala kad će joj se majka vratiti jer je znala da će se to dogoditi, da će konačno stići zajapurenih obraza, sjajnih očiju i bez daha im pričati o svetu i svemu što on nudi. Uletala bi im u život nalik na svež letnji povetarac i donela uzbuđenje i nadu. U njihovoj prizemnoj kući na farmi uvek bi se promenila atmosfera kad se ona vrati; zidovi bi upili njen entuzijazam. Elizabet bi sela u dno majčinog kreveta i slušala njene priče, sva opijena od oduševljenja. To bi trajalo samo nekoliko dana dok se majka ne umori od pripovedanja i poželi materijal za nove priče.

Često je donosila uspomene poput školjaka, kamenčića, listova. Elizabet se dobro sećala vase s dugačkim vlatima sveže trave, postavljene nasred trpezarijskog stola kao da su u njoj

najegzotičnije biljke na svetu. Kad ju je pitala za polje s kojeg su ubrane, majka je samo namignula i lupnula se po nosu, uveravajući je da će joj se jednog dana samo kazati. Otac je sedeo bez reči u fotelji uz kamin i čitao novine i ne okrećući listove. Kao Elizabet, i on se gubio u njenom svetu reči.

Kad je Elizabet navršila dvanaest godina, majka joj je opet zatrudnela, ali uprkos tome što je novorođenče dobilo ime Sirše, ono majci nije pružilo slobodu za kojom je žudela, te se ova uputila u novu ekspediciju. Nikad se nije vratila. Otac Brendan nije bio zainteresovan za taj novi život, koji mu je oterao ženu, pa je nemo čekao u fotelji uz vatru. Čitao je novine nikad ne okrećući stranice. Godinama. Večno. Ubrzo se povređena Elizabet umorila od čekanja da joj se majka vrati i na sebe je preuzela obaveze oko Sirše.

Sirše je nasledila očev keltski izgled sa ćilibar-plavom kosom i belom kožom, dok je Elizabet bila majčina slika i prilika. Maslinaste kože, kose boje čokolade, gotovo crnih očiju i krvi sa španskim primesama od pre hiljadu godina. Elizabet je svakim danom sve više ličila na majku i znala je da to teško pada njenom ocu. Stoga je počela da mrzi samu sebe, te je, trudeći se da razgovara sa ocem, još veći trud ulagala da njemu i sebi dokaže kako uopšte nije na majku – da je sposobna za odanost.

Kad je sa osamnaest godina završila srednju školu, suočila se s nedoumicom da li da se preseli u Kork da pohađa univerzitet. Za tu odluku joj je bila potrebna sva moguća hrabrost. Otac je smatrao da su njene studije napuštanje, kao što je i svako njeno sklopljeno drugarstvo smatrao napuštanjem. Tražio je pažnju, uvek očekivao da bude jedini u životu svojih kćeri, kao da bi ih to sprečilo da odu od njega. No gotovo je i uspeo, a svakako je on delom razlog što Elizabet nije imala društveni život ni krug prijatelja. Od nje se očekivalo da

prekine svaki pristojan razgovor jer je znala da će to trošenje vremena van farme platiti rečima nezadovoljstva i smrknutim pogledima. Bilo kako bilo, čuvanje Sirše i pohađanje škole već su joj oduzimali sve vreme. Brendan ju je optuživao da je kao majka, da misli kako je iznad njega i suviše dobra za Grad Srdaca. Njoj je gradić bio klaustrofobičan i imala je utisak da je dosadna farma uronjena u mrak i izgubljena u vremenu. Činilo joj se da čak i podni sat u predsoblju čeka da se njena majka vrati.

„A gde je Luk?“, pitala je Mari preko telefona i naprasno vratila Elizabet u sadašnjost.

Elizabet je odgovorila gorkim tonom: „Zar zaista misliš da bi ga Sirše povelala sa sobom?“

Tišina.

Elizabet je uzdahnula. „Ovde je.“

Reč Sirše donela je Elizabetinoj sestri nešto više od pukog imena. Dala joj je identitet, odredila životni stil. Sve što ta reč znači pretočilo se u njenu krv. Bila je vatrena, nezavisna, divlja i slobodna. Išla je stopama majke, koju nije ni upamtila, i to toliko da se Elizabet gotovo činilo da posmatra majku. No i sestru je sve ređe viđala. Sirše je zatrudnela sa šesnaest godina, a niko nije saznao ko je otac, pa ni Sirše. Kad se porodila, nije marila ni da detetu nadene ime; međutim, s vremenom je počela da ga zove Laki,* što je još jedna želja. Tako ga je Elizabet nazvala Luk i još jednom je, s dvadeset osam godina, počela da se brine o bebi.

Kad god je Sirše pogledala Luka, u očima joj nikad ništa nije zaiskrilo do prepoznavanje. Elizabet je plašilo što tu nema veze, nikakve povezanosti. Elizabet nikad nije name-ravala da ima decu – zapravo, sa sobom je sklopila pakt da

* Engl.: srećan. (Prim. prev.)

ih *uopšte* nema. Podigla je sebe i svoju sestru, nije imala želje bilo koga više da podiže. Bilo je vreme da se okrene sebi. No s dvadeset osam godina, pošto je odrobovala u vreme škole i koledža, sa uspehom je pokrenula sopstvenu firmu za unutrašnje uređenje. Naporno je radila, te se pokazala kao jedini član porodice sposoban da Luku obezbedi pristojan život. Sve ciljeve je postigla uz obuzdavanje, održavanje reda, prisebnost, trezvenost, verovanje u činjenice a ne u snove i, iznad svega, posvećenost marljivom radu. Od majke i sestre je naučila kako nikud neće stići prateći puste snove i gajeći nerealne nade.

Tako je sad dogurala već do trideset pete godine i živela sama s Lukom, u kući koju je volela. Kući koju je našla i otplaćivala sasvim sama. Od te kuće je stvorila svoje utočište, mesto u koje može da se povuče i u kome se oseća bezbedno. I to sama, jer je ljubav jedno od osećanja kojima ne možeš upravljati. A ona je morala da upravlja osećanjima. Već je volela i bila voljena, iskusila je kako izgleda sanjati i osetila kako je to lebdeti. No naučila je i kako izgleda kad na kraju tresneš na zemlju. Njenu ljubav je oteralo to što je morala da pazi na sestrino dete, a kasnije više niko nije naišao. Naučila je da upravlja osećanjima.

Ulazna vrata su se zalupila pa se začuo bat nožica po hodniku.

„Luk!“, doviknula je poklopiвши šakom slušalicu.

„Šta?“, nevino je pitao on, proturivši iza dovratka plave oči i kosu.

„*Molim*, a ne šta“, ispravila ga je strogo Elizabet. U glasu joj se osećao autoritet u kome se s vremenom usavršila.

„*Molim*“, ponovio je Luk.

„Šta radiš?“

Luk je ušao, a Elizabet odmah spazila kolena umrljana od trave.

„Ja i Ajvan hoćemo da se igramo na kompjuteru“, objasnio je.

„Ajvan i ja“, ispravila ga je saslušavši kako je Mari uverava da će poslati patrolna kola. Luk je pogledao tetku, pa pošao u sobu za igru.

„Sačekaj malo“, viknula je Elizabet u telefon kad je konačno shvatila šta je Luk kazao. Skočila je sa stolice, udarila u nogu od stola i prosula espresso po staklu. Opsovala je. Po mermeru su zaškripale noge stolice od crnog kovanog gvožđa. Pritisnuvši slušalicu uz grudi, otrčala je dugačkim hodnikom do sobe za igranje. Provirila je i videla Luka kako sedi na podu pogleda prikovanog za ekran televizora. U čitavoj kući bilo mu je dozvoljeno da drži igračke samo tu i u svojoj sobi. Čuvanje deteta Elizabet uopšte nije izmenilo kao što su mnogi očekivali; Luk nimalo nije ublažio njene stavove. Išla je u mnoge kuće Lukovih drugova da ga pokupi ili ostavi tamo, a one su bile pune razbacanih igračaka o koje se saplitalo svako ko nije dobro pazio. Nevoljno je s njihovim majkama pila kafu među mecama, bočicama, mlekom u prahu i pelenama. U njenoj kući nije bilo tako. Na samom početku je predočila Idit pravila i ova ih se pridržavala. Kako je Luk rastao i shvatao navike svoje tetke, poslušno je uvažavao njene želje i ograničavao se na igranje u toj jedinjoj prostoriji koju je tetka odredila za njegove potrebe.

„Luk, ko je Ajvan?“, pitala je Elizabet preletevši pogledom po sobi. „Znaš da ne možeš dovoditi kući nepoznatu decu“, zabrinuto je dodala.

„On mi je novi drug“, odgovorio je Luk kao zombi, i ne skrenuvši pogled s nabijenog rvača koji je na ekranu voštio protivnika.

„Znaš da želim da upoznam tvoje drugove pre nego što ih dovedeš kući. Gde je on?“, pitala je Elizabet, pa sasvim otvorila vrata i ušla. Molila je boga da je ovaj novi drugar bolji od onog poslednjeg užasa, koji je namislio da nacрта svoju srećnu porodicu markerom na njenom zidu, pa je morala da ga prekreči.

„Evo ga.“ Luk je glavom mrdnuo prema prozoru, i dalje ne skrećući pogled.

Elizabet je pošla k prozoru i pogledala u prednje dvorište. Prekrstila je ruke. „Krije li se to on?“

Luk je prekinuo igricu i konačno skrenuo pogled s rvača na ekranu. Zbunjeno je zbrčkao lice. „Eto ga tu!“ Pokazao je na ležibeg uz Elizabetine noge.

Elizabet je iskolačila oči zureći u ležibeg. „Gde?“

„Iza tebe, na ležibegu.“ Luk je govorio glasnije jer se iznervirao. Upiljio se u ležibeg od žutog prugastog somota kao da pokušava snagom volje da stvori druga.

Elizabet je pogledala u istom pravcu.

„Vidiš li ga?“ Ispustio je upravljač za igrice i hitro ustao.

Nastala je tišina, a Elizabet je osetila kako Luku mržnja izbija iz čitavog tela. Znala je šta misli: kako ga ne vidi, kako ne može bar jednom da se prepusti igri, zašto nikad neće da se pretvara? Progutala je knedlu i obazirala se po sobi proveravajući da zaista nekako nije previdela njegovog druga. Ništa.

Sagla se kako bi bila na istom nivou s njim pa su joj kolena kvrcnula. „U sobi sem tebe i mene nema nikog“, nežno je šapnula. Činilo joj se da će biti lakše kaže li to tiho. Samo nije znala je li lakše za nju ili za Luka.

Luku su se zarumeneli obrazi a grudi krenule brže da se dižu. Stajao je usred sobe okružen žicama tastature, ruku opuštenih uz bokove i bespomoćnog izgleda. Elizabet je srce tuklo dok se u sebi molila: *Samo da ne budeš kao majka, samo*

da ne budeš kao majka. Predobro je znala kako svet mašte može nekog da uvuče u sebe.

Na kraju je Luk pukao pa, zagledan u prazno, rekao: „Ajvane, reci joj nešto!“

Usledila je tišina, a on je i dalje gledao u prazno, pa se histerično zakikotao. Pogledao je Elizabet, a osmeh mu je nestao s lica kad je primetio da ona ne reaguje. „Zar ga ne vidiš?“, nervozno je cijuknuo. Zatim je nešto gnevnije upitao: „Zašto ga ne vidiš?“

„Dobro, dobro!“ Elizabet se trudila da se ne uspaniči. Uspravila se i pokušala da se pribere. Nikog nije videla, a nije mogla da se pretvara. Poželela je samo što brže da izađe iz te prostorije. Kročila je da preskoči lejzibeg, ali se zaustavila i obišla oko njega. Kad je stigla do vrata, još jednom se obazrela po sobi ne bi li ugledala tajanstvenog Ajvana. Od njega nije bilo ni traga ni glasa.

Luk je slegnuo ramenima, seo na pod i vratio se igrici s rvačima.

„Ispeći ću picu, Luk.“

Nije odgovorio. A šta je ona pa mogla da kaže? U ovakvim trenucima shvatala je kako joj ni svi priručnici za roditeljstvo na svetu nisu od pomoći. Dobar roditelj se postaje iz srca, instinktivno, pa se zabrinula da je izneverila Luka, i to ne prvi put.

„Biće spremna za dvadeset minuta“, završila je nezgrapno.

„Šta?“, pobunio se Luk. Pauzirao je još jednom i okrenuo se k prozoru.

„Rekoh biće spremna za dva...“

„Ne, ne kažem tebi“, rekao je Luk prenuvši se iz sveta video-igrice. „I Ajvan bi hteo picu. Kaže da mu je ona omiljeno jelo.“

„O“, uzdahnula je Elizabet bespomoćno.

„S maslinama“, nastavio je Luk.

„Ali, Luk, ti ne podnosiš masline.“

„Da, ali ih Ajvan voli. Kaže da su mu one omiljene.“

„O...“

„Hvala“, rekao je Luk tetki, pogledao u ležibeg, digao palčeve, nasmešio se, pa se okrenuo.

Elizabet je polako izašla iz sobe za igranje. Shvatila je da još drži telefon priljubljen uz grudi. „Mari, još si tu?“ Gricnula je nokat i upiljila se u zatvorena vrata sobe za igranje razmišljajući šta da radi.

„Pomislila sam da si i sama otišla na Mars. Htela sam i do tvoje kuće da pošaljem jedna kola“, zakikotala se Mari.

Mari je pogrešno protumačila Elizabetino ćutanje kao ljutnju pa se brzo izvinila. „U svakom slučaju, bila si u pravu. Sirše se *zaista* uputila na Mars no, srećom, rešila je prvo da se natankuje. Sebe da natankuje. Auto ti je nađen nasred glavne ulice, upaljenog motora i širom otvorenih vozačkih vrata. Imaš sreće što ga je Pedi našao pre nego što se neko njime odvezao.“

„Da pogađam? Auto je nađen pred pabom?“

„Tačno.“ Mari je zastala. „Hoćeš li da podneseš tužbu?“

Elizabet je uzdahnula. „Ne, hvala ti, Mari.“

„Nema problema. Neko će ti dovesti auto do kuće.“

„A šta ćemo sa Siršom?“ Elizabet je hodala hodnikom. „Gde je ona?“

„Zadržaćemo je kratko ovde, Elizabet.“

„Doći ću po nju“, brzo je rekla Elizabet.

„Nemoj“, usprotivila se Mari. „Javiću ti se kasnije. Treba da se smiri pre nego što bilo kud pođe.“

Iz sobe za igranje se čulo kako se Luk smeje i priča sam sa sobom.

„U stvari, Mari“, dodala je kiselo se smeškajući, „kad si već tu, reci onome ko bude dovezao auto da povede i psihijatra. Izgleda da je Luk stekao izmišljenog druga...“

U sobi za igranje Ajvan je prevrnuo očima i uvalio se dublje u ležibeg. Čuo je šta Elizabet priča preko telefona. Otkad je počeo da se bavi ovim poslom, roditelji ga upravo tako nazivaju, pa mu je već smetalo. Kod njega nije bilo ničeg izmišljenog.

Jedino što oni nisu mogli da ga vide.

Treće poglavlje

Bilo je zaista lepo od Luka što me je tog dana pozvao na večeru. Kad sam rekao kako mi je pica omiljeno jelo, zapravo nisam nameravao da ostanem na večeri. Ali kako odoleti *pici* u *petak*? To je dvostruka radost. Međutim, sudeći prema onome što se dogodilo u sobi za igranje, stekao sam utisak kako me njegova tetka baš i ne voli. Nisam se, doduše, iznenadio jer obično tako biva. Roditelji uvek smatraju da je pripremanje hrane za mene čisto rasipanje pošto je na kraju uvek bace. No meni je to prilično čupavo – hoću da kažem teško je jesti sabijen na malom prostoru za stolom dok svi prate hoće li hrana nestati ili neće. Na kraju se toliko prestravim da ne mogu da jedem i samo ostavim hranu na tanjiru.

Ne žalim se – lepo je kad te pozovu na večeru, ali odrasli nikad ne sipaju istu količinu hrane u moj tanjir kao u ostale. To čak ne bude ni upola onoga što dobiju ostali, a uvek govore nešto u stilu: „O, Ajvan sigurno danas i nije tako gladan.“ Mislim, otkud oni znaju? Čak i ne pitaju. Obično sam u sendviču između onog ko mi je tad najbolji drug i nekog

dosadnog starijeg brata ili sestre koji mi krađu hranu dok niko ne gleda.

Zaboravljaju da mi daju salvete, escajg, a nikad se ne razbacuju vinom. (Ponekad samo pred mene stave prazan tanjir, a mom najboljem drugu kažu kako nevidljivi ljudi jedu nevidljivu hranu. *Molim vas*, duva li nevidljiv vetar kroz nevidljivo drveće?) Obično dobijem čašu vode i to tek kad učtivo zamolim svog druga. Odrasli smatraju da je čudno što mi je potrebna voda uz hranu, a još više zatežu kad poželim led. Mislim, led je ionako besplatan, a kome još ne prija hladno piće po vreloom danu?

Obično mame pričaju sa mnom. Samo što postavljaju pitanja i ne slušaju odgovore ili svima prenose šta sam, navodno, rekao tek da ih nasmeju. Gledaju me u grudi dok mi se obraćaju kao da nemam ni metar visine. To je uveliko uopštena pojava. Tek da se zna, visok sam metar i osamdeset tri, a tamo odakle potičem ne obraćamo pažnju na godine; postajemo takvi kakvi smo pa rastemo duhovno, a ne fizički. Mozak nam raste. Recimo samo to da mi je trenutno mozak vrlo narastao, ali uvek ima mesta za dodatni rast. Ovim poslom se bavim već dugo, dugo i u njemu sam dobar. Nikad nisam izneverio druga.

Tate mi obično kažu nešto sasvim tiho, kad misle da ih niko ne sluša. Na primer, kad smo ja i Bari otišli u Voterford za letnji raspust pa ležali na plaži u Britas Beju i tuda prošla jedna žena u bikiniju, Barijev tata mi je tiho rekao: „Snimi ovo, Ajvane.“ Tate uvek misle da se slažem s njima. Uvek kažu mom najboljem drugu nešto kao: „Treba jesti povrće. Ajvan mi je rekao da ti prenesem da jedeš brokule.“ I sve takve gluposti. Moji najbolji drugovi sasvim dobro znaju da ja ništa slično ne bih rekao.

Ali takvi su vam odrasli.